

izbaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nasfrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

borbe.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrť leta 2-50.

Upravnistvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četrterostolne peti vrste po 14 vin. za večkratni natis primeren popust.

Pomenne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah

Za kmetovalce

Po dolgem času je dobil naš davčni zakon, takozvani mali finančni načrt, vendar končno zaključno obliko in je prišel dne 23. t. m. v cesarsko potrditev. Dolga in trnjeva je bila ta pot, ne morda, ker bi se bili razni parlamentarci protivili novim davkom, ampak iz raznih drugih, dostikrat čisto malenkostnih uzrokov. Saj pa tudi ljudski zastopniki niso takorekoč imeli nobenega pravega uzroka proti tem novim davkom. Davek na avtomobile plača gospoda, ki je dovolj petična, ne vek ni šampanjsko šumeče vino plača oni, ki ima kaj več pod palcem, davek od kmetijskih dirk našega ljudstva ne lede pritiskal, davka na žganje se pa og-nemo lahko popolnoma. Tudi davek na osebno dohodnino, za katerega se je bilo ravno zadnji hip vnelo prav nepotrečno vrvanje, ne bo prizadel našega ljudstva po deželi posebne zgage. Do 100 K dohodkov je itak vsak čest davka in na deželi ni posebno dosti takih, ki bi plačevali ravno visoke dohodninske davke. V celoti ti novi davki našemu kmetovalcu ne bodo nikjer škodovali, nasprotno pa bode imela dežela in tako tudi naše ljudstvo ravno od teh novih davkov lepe dohodke.

Kakor smo že parkrat omenili se zviša davek na alkohol ali špirit prav izdatno, zato bo tudi žganje dražje. Povišek znaša na hl celih 50 K, tako da bode sedaj špirit obdačen s 140 K na hektoliter. Na ta novi povisek pa bi bilo deželne blagajne, da tako uredijo dežele svoje finance. Ker je pa že prej dajala država 20 K žganiskega davka deželam, dobijo tedaj dežele sedanjí povisek še zraven. To bo znašalo ravno 70 K na vsak hektoliter. In žganja se popije v Avstriji žalibog še vedno dosti preveč, zato tudi žganjski davek ni majhen.

Za prvi čas dobe dežele okroglo 60 milijonov kron iz žganiskega davka. Sicer ta za enkrat lepa svota ne bode vtegnila zadostiti vsem deželnim potrebam, kajti na Češkem, na Moravske itd. imajo deželne uprave dolga na milijone. Samo na Češkem ga je čez 30

milijonov. Zato pa se bodo ta državna nakazila raztezala do l. 1917, da si v tem času dežele vendar opomorejo iz svojih zagat. Od omenjenih 60 milijonov kron dobimo seveda tudi mi Goričani čedno svoto. Razdelili se bodejo ti milijoni na tri načine, po treh ključih. po prvem ključu se razdeli $\frac{35}{100}$ cele svote t. j. okroglo 35 milijonov; po drugem ključu se razdeli 10/54 te svote, t. j. 10 milijonov in ostanek se razdeli po ključu št. 3. In sicer je prvi ključ dosedanj način odkazil, drugi ključ je po razmerju prebivalstva, tretji pa se ozira na povzeto žganje v posameznih deželah. Letošnja svota, ki jo dobi goriška dežela, bode znašala okroglo 255.619 K, dosedaj smo pa dobivali komaj 65.000 K.

Toda še nekaj! Točka 2. tozadevnega zakona v uradnem listu ima še dodatek, ki pravi: „Neodvisno od gori omenjenih odkazil bode odkazanih od l. 1914 do konca l. 1917 Goriški in Dalmaciji še povrh po 200.000 K na leto in Istri 100.000 K na leto iz žganjskih dohodkov.“ Ta dodatek poviša tedaj naše deželne dohodke še za 200.000 kron in dobimo tedaj že okroglo 455.619 K. Razen tega nam odleti še od esebne dohodnine dobrih 25.000 K, tedaj skupno okrogla svota 470.000 K.

S tem denarjem se bode že dalo nekaj doseči in gotovo bodo tudi naši kmetovalci deležni tega prispevka. Sicer imamo v deželi razne potrebe, a gotovo je, da je naš kmečki stan eden glavnih temeljev dežele in seveda tudi države. Posebno v našem slovenskem delu dežele se moramo na to ozirati, ker je tudi vse tozadevno ozemlje kakor nalašč za poljedelstvo in živinorejo. Peleg dežele se peča seveda tudi vlada s podobnimi vprašanji, na podlagi katerih je mogoče doseči za naše ljudstvo večje blagostanje. Iz poročila kakor je je podol v parlamentu zastopnik poljedelskega ministerstva glede zaloga za pospeševanje živinoreje v l. 1910 in 1911 je razvidno, da ima tudi vlada ravno z ozirom na gori omenjene točke dobre in ugodne načrte. Z raznimi podporami pospešuje vlada pravo in umno gospodarstvo in gre na roko

raznim društvom in organizacijam ki delujejo v tem smislu. Želelo bi se pa več dobrih živinozdravnikov po deželi, ker v tem oziru ni nikjer še prav nič storjeno. Tudi v naši deželi to kmetovalec prav bridko občuti. To pa prav posebno, ko se pojavljajo kužne bolezni v večji meri kot se je to n. pr. pred kratkim zgodilo na Krasu.

Na podlagi novih zdravstvenih in finančnih zakonov je tedaj upati, da se bode stališče našega kmetovala razvilalo vedno ugodnejše, kar ne bo le v interesu dežele, ampak cele države. Zato je tudi prav, da odpade od novih odkazil na naše živinorejce in poljedelce primerno visoka svota, da se ta stan v deželi okrepi in si opomore na boljše gospodarsko stopinjo.

Zviti Angleži.

Angleži se že od nekdaj najbolj zviti evropski politiki in skoro vsako gibanje v zunanje-političnih zadevah je začelo navadno na Angleškem, ako je bilo le količjak večjega pomena. Najbolj važno ulogo je igral v zadnjem času pokojni angleški kralj Edvard VII., ki je dobro poznal tok vsega političnega življenja in je znal tudi svoja dejanja po tem uredi. Graška „Tagespost“ pravi sicer, da ni bil kralj Edvard posebno važen kot politični voditelj, a zdi se le, da mu Nemci še danes ne morejo odpustiti njegovega najljubšega načrta, da bi namreč Nemčijo obkrožil od vseh strani in jo tako počasi zadavil.

Takrat bi bili morda Angleži začeli celo vojsko proti Nemčiji, danes bi se to težko več zgodilo, vendar je angleška politika dosegla, da so se zjedili Rusi in Francozi z Anglijo — proti trozveži in v tem obstoji dandanes bistvo vse evropske politike. Francozi imajo denar, Angleži velikansko brodoge in Rusi silno vojsko na suhem. Posebno napeto je seveda še vedno stališče med Angleži in Nemci, kajti ta dva naroda si stojita danes kot industrijska konkurenta zelo ostro nasproti. Iz tega nasprotstva izvira marsikaj, kar bi nam drugače bilo nejasno.

Tudi Francozi in Nemci se gledajo skrajno po strani in večkrat se sledovi tega tovrststva poznajo tudi po drugih državah.

Danes bi rekli, vlada svetovno politiko angleško-rusko-francoska zveza tudi v najnovejših dogodkih na Balkanu in v Albaniji vidimo sledove tega vpliva. Brez francoskega kapitala bi bilo na Balkanu marsikaj drugače in še danes bi se stvari tam doli drugače razvijale kot se v resnici.

S tem, da so Francozi in Angleži sovražniki naših zaveznikov Nemcev, so seveda tudi naši in nam so dali v zadnjem času posebno čutiti, da niso zadovoljni z našo politiko. Rusi so bržkone hoteli svoj čas podpirati srbske težnje v Albaniji, grof Berchtold je pa bil temu nasproten, a skoro bolj našim interesom na škodo kot na korist. Sedaj se je sicer ustanovila samostojna Albanija, a zdi se, da s tem nesrečnim otrokom niso bili bogati angleški in francoski botri nič zadovoljni, četudi so godrnjali bolj potihlo. Pri nas se je mislilo, da to nesrečno dete ne bo stalo nič, a sedaj so že lepi stroški, katerih pa gospodje botri nočejo plačati. Zviti Anglež si je mislil: „Prav, le imej Albanijo, a jo tudi plačaj!“ In to zadnje ni prijetno, kakor je vsakemu znano. Ako pade sedaj cela vrsta milijonov na naše rame, potem že vemo, kako je s to stvarjo. To je nekako maščevanje francoskih in angleških stracev nad nami, ker smo si bili vtepli to albansko komedijo v glavo. Morda nam bo ta nauk kaj koristil, morda tudi ne. Svoj čas so nas bili Francozi hudo pritiskali, ko so potegnili ves svoj kapital iz naših bank, a ukljub temu smo še večkrat pozneje napravili kako politično neumnost. Sedaj tiči v tej albanski historiji zopet tek mačji krempelj, ki navidez gre nam silno na roko, a v resnici nas le dere in praska. Sedaj pravijo Rusi, Angleži in Francozi, da jih skoro veseli, da smo si vstvarili tako lepo pozicijo kot je Albanija, na drugi strani pa se smejejo ti lisjaki, ker vedo, da Albanija pomeni za nas danes le kopico stroškov in nereda.

Psihologične drobfine

Značilno za celo vrsto modernih psihologov je, da se vedno in povsod ognejo vprašanju, ali živi in deluje v človeku neumrjoča duša. Prav surovi materialisti so trdili, da duševnega in transcendentnega življenja sploh ni, vse je le materija, snov. Znani izrek nemškega materialista Feuerbacha, da je človek to, kar je, pač najbolj kaže neotesanost in neosnovanost takih in podobnih nauk. Tekom časa so tudi nekateri moderni spoznali, da gredo take trditve pač predaleč in počasi je prišla fiziologična šola na površje, ki ni tako odurna v svojih naukih, a vendar ne prizna obstoja neumrjoče duše. Po naukih fiziologične šole naše duševne predstave, naše umevanje, naše čustvovanje itd. ni nič drugega kot gibanje možgan in sive možganske skorje. Neumrjoče duše ni, le živčna snov se spreminja, možgani dobivajo več gub, gube se raztegnejo itd. Iz množice teh gub in gub izvirajo fiziologi, potem

sklepali na višjo ali manjšo »duševno« zmožnost in potenco.

Možgani, možganska snov, je za fiziologično šolo zadnja ščacija, zadnji in najvišji dušeslovni pojem, preko možganskih gub in gibov ni več ničesar. Zato bi moral biti n. pr. človek, ki ima lažje možgane kot drugi, za toliko manj razumen in zmožen itd. Srednje možganska teža znaša okroglo 1300 do 1400 gramov. Kakor čitamo v listih je pa neki ameriški učenjak objavil pred kratkim dva slučaja, ki zaslužita vso pozornost v tem oziru. Gre tu za dva moža, katerih eden je imel samo 714 gramov možgan, drugi pa komaj 680 gramov. Oba sta bila duševno zdrava in normalno inteligentna ameriška obrtnika in nikdo bi ne bil sodil, da imata tako malo možganske mase. In vendar bi ta dva morala biti komaj za polovico tako pametna kot drugi ljudje, ako bi bilo odvisno le od njih možgan. To dokazuje, da možganska snov in nje fiziologične spremembe ne morejo biti zadnji merodajni vzrok za

šega duševnega življenja, ampak da so možgani, bi rekli, nekako orodje, katerega se poslužuje neumrjoča duša.

Flechsing trdi, da ima vsak duševni pojav v možganih svoje popolnoma natančno določeno mesto in ako je tisto možgansko mesto pokvarjeno, potem je s tem uničen tudi odgovarjajoči »duševni« pojav. Dr. Robinson v Parizu je pred kratkim seciral 62 let starega moža, ki je bil prav do zadnjega pri zdravi pameti in čisto normalen. 6 dni pred smrtjo se mu je zavest izgubila in um mu je otemnel. Pri seciranju glave so našli, da so bili vsi njegovi možgani popolnoma gnjili in čisto pokvarjeni, kar je povzročila gotovo rana, katero je omenjeni starček eno leto pred smrtjo dobil na glavo. Eno celo leto je tedaj ta mož hodil in opravljaj svoje posle takorekoč brez možgan. Ako bi bili možgani res najvišji umski činitelj, potem bi pač bili taki slučaji absolutno nemogoči. Za fiziologa so možgani nekako to, kar stroj za vlak. Kako naj gre vlak naprej, ako ni

pokvarjen?

Še nekaj, ker smo že tukaj. Fiziologična psihologija pravi, da vsak vtis, vsaka nova predstava pusti v možganski skorji in v možganskih gubah svoj sled. Možgani pa so razmeroma majhni in vtisov in predstav je na milijone in milijone, posebno ako kdo dosti potuje po tujih krajih. Ali niso možgani, ki vendar niso brezkončni, nikdar polni teh sledov in znakov? In če se kedaj gube in zviti v možganih tako napolnijo, da ne gre več nič notri, kaj pa potem? ako so možgani že napolnjeni z vtisi in drugega nič ni, potem si tak človek ne bi zapomnil nobene stvari več, vse bi šlo brez sledu mimo njega. In vendar uči vsakdanje priprosto življenje, da temu ni tako, ker naše psihično življenje vendar ni omejeno, kakor lahko omejimo telesne količine. Ako bi pa bili duševni pojavi, predstave itd. odvisni od velikosti možganske skorje, potem bi človek mogel le do takrat imeti predstave, spomin itd., dokler bi

v gostilni, sedaj bo pa Clede sam čepel v zaporu.

Radi vohunstva so zaprli nekega Avgusta G., doma s Tirolskega. Baje je bil v zvezi z že zaprtim Pozzijem. Stanoval je v Zagraju, večkrat se je mudil tudi v Gorici.

Tržaško gospodarstvo rešuje v »Tagespost« neki dopisnik iz Trsta. To delo je pač zelo nevhvaležno. Ako hočejo Nemci že na vsak način pokazati svoje simpatije za laško liberalno komoro, potem naj zložijo kako večjo svoto in naj jo darujejo za pokritje deficita ki stoji v mestnem preračunu tržaškem, kakor priznava sam gospod dopisnik.

Hripavi žerjavi na južno leto. — Iz Adlešič poročajo dne 23. t. m.: Včeraj popoldne smo videli jato žerjavov, bilo jih je kakih 50 do 60, ki so leteli nad našo vasjo proti jugovzhodu.

Grozna smrt. Delavec Anton Blanker ki je bil zaposlen v skedenskih plavžih, je hotel v sredo dne 21. t. m. ob 6. uri zvečer prekoračiti železniško progo, da bi si s tem prihranil kakih 20 korakov poti. Nesreča je hotela, da se je začel ravno v trenutku, ko je revež stopil na tir, premikati vlak, ki ga je porl na tla, da se ni mogel več rešiti. Vsi vagoni so šli čez njegovo truplo in ga popolnoma razmesarili, da več ni bilo podobno človeški podobi.

Novi korni poveljnik v Gradcu. — Kot poveljnik tretjega kora v Gradcu je imenovan feldmaršallajt. Emil Colerus pl. Geldern, rojen v Ljubljani leta 1856. Bivši korni poveljnik baron Leithner je pa postal armadni nadzornik na Dunaju.

Vojaška uprava o samomorih v armadi. Minister za deželno brambo je v državnem zboru odgovarjal na interpelacije, ki so se stavile radi samomorov v armadi. V zadnjih desetih letih se je pomnožilo število samomorov od 0.51 na 1.1 na tisoč mož v armadi, v deželni brambi pa od 0.28 na 1.8 na tisoč mož. Pri deželni brambi je zato več samomorov, ker se je povišalo prezenčno stanje aktivnega moštva. Povzročali so samomore nesrečne ljubezni, zmotenost duha ali duševne bolezni, dolgovi, nezadovoljnost, rodbinske razmere ali pa bolezni. Tu ni mogoče ničesar ukreniti. Drugače pa je, če so samomore povzročili nezadovoljnost s službo, strah pred kaznijo in protipostavno obnašanje z možem, na kar je vojna uprava najstrožje pazila. Zelo redki so samomeri, ki bi jih povzročilo nepostavno postopanje z možem od strani višjih in po tovariših.

Žitne cene. Ravno zapadli snegovi so na žitne cene vplivali jako ugodno, ker so sedaj zimske setve lepo obvarovane pod snežno odejo. Ker pa je žita letos precej manj v prodaji kot navadno, se cene držijo v tem času vendar še precej visoko. Cene žita so bile zadnji teden sledeče: (za 50 kg) pšenica 11 K 90h, rž 9 K 02 h, oves 7 99 h, koruza 6 K 88 h.

Trdovraten grešnik je pač neki Ivan Lopatič na Dolenjskem. Te dni ga je obsodilo sodišče v Novem mestu radi razžaljenja Veličanstva na dve leti težke ječe. Lopatič je star sedaj 56 let in je bil ravno polovico svojega življenja že zaprt. Radi razžaljenja Veličanstva je bil zaprt že enkrat sedem let.

Naše in laško brodovje. Naše vojno brodovje znaša sedaj 73 ladij z 225 tisoč 746 tonami, Italija pa ima sedaj 109 ladij s 306.967 tonami. Tedaj je Italija dobrošno pred nami. V delu imamo mi: 1 dreadnought, 27 rušilcev in 7 podmorskih čolnov. Lahj pa pripravljajo: 2 dreadnoughta, 4 križarke, 13 rušilcev in 2 podmorska čolna. Skupno imamo mi v delu 33.350 ton, Italija pa

Otvoritev podčastniškega doma v Pulju. V soboto se je otvoril v Pulju podčastniški dom. Prostor tega doma so isti, v katerih so imeli za časa zidanja častniške kaznine častniki svoje prostore. Vstop v ta dom imajo samo podčastniki, ki imajo že štiriletno službo za seboj in sicer šele od »mata« naprej.

Velika tatvina. V Trstu so vdrli tatovi v trgovino Conforti in odnesli kakor se poroča, okoli 25.000 K raznega blaga.

Proti oprostitvi znanih ponarejevalcev denarja je bilo vložilo tukajšnje državno pravdnitvo priziv. Najvišje sodišče je pa ta priziv odbilo in potrdilo oprostilno razsodbo. Oba pridržana ptička Colombani in Barbieratto sta bila potem izpuščena na svobodo in izgnana iz avstrijskih kronovin.

Štajerska zver, o kateri je bilo v preteklem poletju toliko govorjenja in pisanja, se je baje zopet pojavila. Na snegu je videlo par lovcev baje »strašne« stopinje, ki so bržkone volčje — ali pasje kakor se zdi nekaterim. Ta zver mora biti kak volkodlak, ki se spremeni večkrat na dan celo v človeka, kajti drugače bi bili to nesnago vendar že lahko zajeli.

Človeka ustrelil radi dveh divjih rac. V Bačini v Dalmaciji se je večja družba odpravila na lov na divje race. Padli sta dve raci, a ni se vedelo, kdo ju je zadel. Pobral ju je N. Tomašević, češ da ju je on ustrelil; temu pa je nasprotoval Danko Kastić in trdil, da je race ustrelil on. Konečno sta se dejanski spopadla; Tomašević je zgrabil svojo lovsko puško in ustrelil Kastić-a.

Dobro ga je zavrnil. Moderni mlezobnež, ki je prvič pogledal v svet, trči skupaj z nekim odličnim teologom. Pogovor nanese na verske stvari in Modernež pravi: »Jaz verujem le to, kar razumem.« — Potem seveda morate biti popoln brezverec, je odgovoril na kratko duhovni profesor.

Dva dni je bil mrtev. 70letni posestnik Janez Leitner pri Sv. Volbenku je pred nekaj dnevi zaspal in se ni zbudil dva dni. Ker ga domači niso mogli zbuditi, so poslali po cerkovnika, ki je tudi moriški oglednik, in ta je konstatiral, da je mož res mrtev. Kako pa se je prestrašil, ko je videl Leitnerja živega. Leitner je imel po dvadnevem spanju velikansk tek.

Tirolski dijak v francoski tujski legiji. — Dne 6. jan. so pogrešili na realni gimnaziji v Kuftu dijak Andreja Mutterja. Vse iskanje je bilo zaman in obče so mislili, da se je fant nekje ponesrečil. Pred par dnevi pa je dobila njegova mati pismo od izgubljenega sina, in sicer iz Saida v Algiru. Fant je pobegnil in pristopil k francoski tujski legiji. V pismu je prosil fan mater za odpustanje in jo rotil, naj ukrene vse, da bo oproščen. Mati in ravnateljstvo sta uvedla vse korake, da se reši komaj 18letni fant, toda veliko upanja na vseh ni, ker se francoske vlade nikakor ne more prisiliti, da bi vrnila vojak, ki se je vpisal v tujsko legijo.

Rabuka pri občinski seji na Dunaju. V petek je nastala v občinski zbornici. Le s silo so zabranili nekateri trezsvet razpravljati o nakazilih uslužbenecem in poduradnikom pri mestni železnici. Le s silo so zabranili nekateri treznejši možje splošni pretep in več občinskih svetovalcev je bilo izključenih za štiri seje.

Tat med dijaki v Lvovu. Iz Lvova poročajo, da so tam zalotili nekega realca, kako je kradel razne aparate iz kabineta. Hišna preiskava je dosegla, da je kradel že več časa fizikalne instrumente in aparate, kajti pri njem so našli takih stvari baje za 30.000 K vrednosti. Med drugim so našli tudi kline

Veliko izprtje delavcev v Londonu. — V soboto opoldan je bilo v Londonu odslovljenih čez 100.000 stavbenih in zidarskih delavcev iz dela, ker so izjavili, da nočejo delati nikjer, kjer dela tudi kak neorganiziran delavec. Gospodarji in podjetniki so potem kratkomalo odslovili vse delavsko osebo.

Avstrijska ekspedicija na južni tečaj. — Kakor smo že poročali se odpravlja prihodnjo spomlad graški učejak dr. König na južni tečaj. Sedaj se mudi dr. König v Norvegiji, da si tam preskrbi potrebnih priprav za ekspedicijo in se posvetuje tudi z Amundsenom, ki je bil pred par leti na ledenem jugu. Naspomlad se ekspedicija dvigne iz Trsta.

Črne koze na Moravskem. »Tagespost« poroča, da se je na Moravskem pojavilo več slučajev črnih koz, katere so, kakor smo že javili, te dni napadle par oseb tudi na Dunaju.

Hude kazni za mladoletne kadilce je vpeljala Japonska. Ker so videli Japonci, da jim tobak in opium pokvari dosti mladine, so sklenili zakon, ki prepoveduje vsako kajenje pred 20 letom. Prva kazen je denarna in zadene zaniharne stariše, ki se dovoli ne briga za otroke, druga pa je že zapor za dotičnika, ki se pregrešil glede te postave.

Radi živinske kuge je prepovedalo ogrsko poljedelsko ministerstvo uvoz živine iz vseh balkanskih dežel, kakor tudi uvoz vseh predmetov, ki bi bili zaviti v seno ali slamo. Sicer se zdi, da je ta prepoved skoro brezpredmetna, ker Srbija n. pr. k nam niti ne mara uvažati svoje živine, ker jo na Nemško proda dosti lažje.

Plazovi na Tirolskem. Na železniški progi čez Brenner je velikanski plaz tako zadel pot, da ni mogel noben vlak več časa skozi. Neki tovorni vlak se je z osmimi vozovi prekopicnil preko škarpe. En sprevodnik je bil pri tem težko ranjen. Tudi iz drugih krajev poročajo o hudih plazovih, ki delajo pri cestah in pri gozdovih veliko škode.

Šest oseb je umoril. Radi slabih finančnih razmer je 48 let stari brivski mojster März v Vratislavi zastrupil s plinom 17letnega sina Reinholda, tri leta starega Pavla, 14 let staro hčerko Matildo, 49 let staro sestro, njeno 20 let staro nečakinjo in sebe.

Velik štrajk v Petrogradu. Kakor poročajo iz Petrograda štrajkajo tam delavci in sicer okoli 110.000 na številu. Ti uprizarjajo po mestu demonstracije in prepovedajo revolucionarne pesmi. Policija je radi izgrediv zaprla okoli 130 mlaj in parkrat je prišlo do hudih spopadov med delavci in redarji.

Pred novo balkansko vojno.

Listi poročajo iz Soluna, da se zbira pri Ksantiju, Gornulžini in Deagaču turški častniki, ki študirajo teren. Bolgarija ojačuje svoje obmejne garnizije. V okolici Strumnice zbira Bolgarija veliko število vojaštva. V Solunu vlada veliko razburjenje. Grška koncentrira svoje čete. V Berlinu so došle celo vesti, da se vdrle bolgarske čete že v grško Macedonijo.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznico
v GORICI
ulica della Croce šte. 6

Janez Werbnjak,

trtnica **BREG P. PTUJ** priporoča **ameriške cepljene trte,** seznam trt: laški rizling, burgund r beli in rdeči, muškati, silvaner, žlantanina bela in rdeča, danfol, kapčina, izabela in še nekaj drugih vrst. Cepljene trte, na Riparjo in Montikolo stanejo 100 kosov 14 K, bife (korenjaki) 100 kosov 3 K, kolči 1000 kosov 12 K.

NA PRODAJ

so v Kanalu 3 hiše s pritklinami, v katerih se izvršuje že dolgo let špecerij-ska obrt in kavarna. Hiše ležijo v sredini trga na jako prometnem prostoru.

Poizvedbe pri Ravtar, Trst, ulica Giulia 6, I.

lv. Znidarčič & dr.

stavb. tvrdka

v GORICI, Via Mattioli v GORICI.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Vestil-strope patent, v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja, s vedno isto temperaturo. Ceneje kakor vsi drugi sistemi.

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«.

Istotam se sprejemajo abonenti po dogovoru po zelo ugodnih cenah.

Komur ne ugaia zrnata kava, temu se priporoča Kathreinerjeva Kneippova sladna kava.

Kathreinerjeva Je zdravju popolnoma neškodljiva ter ima pri tem popolni okus zrnate kave.

Pri nakupu je paziti na dobro zaprto higijensko zavojnico s sliko župnika Kneippa. — Odprto, natehtano blago ni nikoli pristni Kathreiner.

NAJBOLJŠA TREHA / EDANJO / TI

Firmit — KRILJEVEC

Asbestni cementni skriljavec Firmit je umeten kamen najboljšje vrste

FIRMITOVE TOVARNE ZADRŽOZ
WEISSENBACH OBTRETINGI
/PODNE AVTRIJSKO
ZA /TOP/TVO IN ZALOGA

Kakor se glasijo poročila iz te najmlajše evropske države, je tam doli še vse zelo živahno in pestro. Po večini še igrajo Albanci med seboj vojsko in podobne zabavne igre. Turki, se zdi, da podpihujejo prav krepko ta Balkanski kotlič, posebno še ker imajo od angleške strani brzkone nekaj podpore, da napravijo nam kako majhno »veselje« in princu Wiedu nekoliko lepši vsprejem. Vsek dan zraste v Albaniji kaka nova stranka, ena je bolj divja kot druga. In kar je najlepše, sedaj gledajo vsi na nas, na Avstrijo, češ: Vi ste to napravili, sedaj le glejte, da to stvar spravite zopet v red. Krivda na naši strani je žalibog celo dvojna: prvič, da smo se sploh zavzeli za to albansko gnezdo in drugič, da nismo opazili, kako so Angleži lepo zvito odtegnili svoje prste in nam pustili popolnoma to nesrečno afero. Kadar so drugi odnesli pete, takrat bi jih bili morali tudi mi.

Ako pogledamo nazaj na zadnji dve leti in pomislimo, koliko stroškov smo mi imeli za prazen balkanski nič, tedaj vendar lahko uvidimo, da je bila pri tem zaposlena tudi angleška svetovna politika, kateri je ta balkanski šunder prišel ravno prav, da nas je nekoliko pritiskala ob zid. Naše finance so precej suhe, za kritje tekočih stroškov bode treba nove dolgove in konečna bilanca je pasivna. Tako stojimo mi danes v koncertu velikih držav, katerih nekatere so seveda s tem vspehom zadovoljne. Po naši nerazsodnosti so nas pognali člani trojne zaveze v prav hude stiske in največje veselje bi nekateri imeli nad kakim novim avstrijskim nevspehom: Zato pa bi bila albanska politika potrebna korenite revizije, da se enkrat temeljito otresemo takih brezpotrebni porazov. Tako kot sedaj ne smemo dalje voziti, da ne bomo zopetna žrtev angleških in francoskih lisjakov.

Politični pregled.

Parlamentarni položaj.

Kakor poročajo listi od merodajne strani bode prihodnja seja v poslanski zbornici dne 29. t. m. Četudi je bila ta stvar nekoliko sporna, se zdi, da se je vendar dosegel zadosten sporazum, tako da se bode seja lahko vršila. Provizorični proračun se bode obravnaval dva dni t. j. 29. in 30. t. m. Ako ne bode nikakih zaprek, bode prišla še kaka druga preloga na vrsto. Brzkone zakon glede podržavljenja okrajnih šolskih nadzornikov. Okrajni šolski nadzorniki bi bili potem stalni državni uradniki in ne kakor sedaj le za šest let. Ako se to srečno reši, potem se zbornica odgodi za kake štiri tedne, ker od 3. februaria dalje zborujejo deželni zbori, v kolikor bodo sklicani. Delegacije, ki so bile do-

kor hitro bi se ta napolnila, bi ne šlo gori nič več in vsi poznejši duševni vtisi bi morali ostati brez sledu, ali pa bi se morali prejšnji izgubiti, da bi poznejši dobili prostor. Tako nekako kot otrok zbriše tablico, ko je na obeh straneh polna. Da se pa to v resnici ne godi, za to mi ni treba nobenih posebnih dokazov. Saj so dovolj znani učenjaki, raziskovalci in drugi, ki imajo v svoji oblasti že toliko predstav in vtisov, da bi jih bilo za tri njih možganske skorje in še več in vendar sprejemajo še vedno nove vtise in nove predstave. Ker pa po naukih fiziologov na možganski skorji ni prostora kot za toliko in toliko vtisov, tedaj mora biti nujno neka druga sila, neka višja moč, ki se tukaj vdejstvuje t. j. neumrjoča duša, četudi je vsi »moderni« tajijo.

Takih nesoglasij se dobi v »modernih« naukih silno mnogo in tako očitno, da za njih odkritje ni potreba posebne ka razmisljanja, vendar se zdi, da se pride na čisto.

ločene za začetek marca, se takrat seveda ne bodo vršile, ker za deželnimi zbori pride po mnenju predsednika dr. Sylvestra zopet parlament na vrsto, ki se snide dne 10. marca. Marčevo zasedanje bode trajalo štiri tedne. Ta doba bo gotovo jako burna, ker pride na vrsto novi vojaški zakon in povišanje rekrutnega kontingenta. Razun tega pride v tej dobi na dnevni red predloga o lokalnih železnicah, bosanske železnice, potem predloga o znižanju hišnorazrednega in hišnonajemninskega davka. Seveda vse to le tedaj, ako bode šlo gladko, ako bo pa šlo tako kot do sedaj, se še ne ve, kie bo običajlo parlamentarno delovanje. Odseki so sklicani sledeči: v torek popoln dan proračunski odsek, davčni pododsek za hišni davek zboruje tudi v torek, socialni odsek pa se snide v sredo.

Kakor se je izjavil pa poslanec dr. Stölzl, pa se bo težko ta program razvil tako kot smo ga ravno podali. Računilo se je namreč, da se pridobi češke agrarce za skupno delo, za večinsko koalicijo, a zdi se, da ta stran ne bo imela uspeha. Stranke večine bodo zadovoljne, ako češki agrarci ne bodo obstruirali proračuna, nadalje se tako še ne ve dosti gotovega.

V tem poročilu ne smemo pozabiti pa tudi tega, da so se Rusini oglašili zopet z obstrukcijo. Rusini pravijo, da se ni vstreglo niti eni njih zahtevi in razun tega da Poljaki dobe še svojo rudarsko akademijo. Tudi lokalne železnice Rusinom ne prinese nič koristi. Zato pa grozijo sedaj z novo obstrukcijo, ki kakor vemo ne pozna nobene šale.

Vendar pa se zdi, da ne smemo že danes soditi dogodkov preostro, kajti gotovega ni še nič. Morda se vsi preteči oblaki še pravočasno razpršijo in da pridemo enkrat vendar do rednega parlamentarnega dela.

Službena pragmatika je dobila Najvišje potrjenje.

Današnja »Wiener Zeitung« objavlja, da je cesor službeno pragmatiko sankcioniral. Istočasno so bila urejena tudi nakazila za uradništvo od 1. septembra 1913 dalje.

Volivna reforma v Galiciji.

Kakor poročajo listi, bi bili sedaj Rusini zadovoljni sprejeti volivno reformo in prevzeti dve odborniški mesti, drugih šest pa ostane Poljakom. Zato pa zahtevajo Rusini koncesije glede rusinske univerze, glede dvo-mandatnih volivnih okrajev in nekaterih drugih šolskih vprašanj.

Hrvaščina na albanskih šolah.

Pariški list »Echo de Paris« poroča, da namerava odpraviti naša vlada laščino iz vseh enih albanskih šol, ki jih ona podpira. Namesto dosedanjih laščine se uvede hrvaško-srbski jezik kot učni jezik v obmejnih šolah.

Diplomatični položaj.

Grška vlada je pomislila vse Belgare, ki se nahajajo v grških ječah. Vsled tega se bo diplomatsko razmerje med Grčijo in Belgarijo zopet vzpostavilo. Sploh se je položaj na Balkanu v zadnjem hipu znatno zboljšal. Bolgarija se načrtov Enver bega glede Seluna beti in zato ni misliti z lepa na to, da bi se sklenila bolgarsko-turška konvencija. V Srbiji vlada zopet neko Bolgarom prijaznejše razpoloženje. Na drugi strani pa se bosta sestala Pašić in Venizelos pri Savovu v Peterburgu, kar bo sedanji položaj tudi zjasnilo.

Spori v Bolgariji.

Razni politični spori v Bolgariji so se zanesli sedaj tudi v armado, kjer st nastali med častniki dve stranki, ki se sedaj strastno pobijati. Ena pripisuje vso vojno nesrečo, ki je zadela bolgarsko armado, na generala Tišova, ki je moral odstopiti.

Albanske homatije.

Velevlasti rešujejo sedaj vprašanje glede albanskega posojila, katerega se pa vsakdo brani. Essad paša pravi, da on hoče podpirati rovo vlado, samo se ne ve prav katero. Glede egejskih otokov so zmešnjave še velike, ker imajo Grki tudi v Albaniji še močno tla. Tako gladko kot si misli Faik Konica seveda ne bo šlo tam doli.

Srbske železniške zgradbe oddane Čehom.

Srbska vlada je dela za razširjenje belgrajskega kolodvora in druge železniške zgradbe oddala neki češki finančni skupini za 30 milijonov frk.

Faik Konica o Albaniji.

Tudi znani predsednik albanskega shoda v Trstu, Faik Konica, se je blagovolil izjaviti, kaj misli on o Albaniji. Faik pravi, da se te dni zberejo v Trstu razne albanske deputacije in komisije, ki so raztresene sedaj po svetu, da gredo potem skupno v Albanijo pripravljat pot novemu knezu. Faik zatrjuje, da je ljudstvo v Albaniji še sedaj silno navdušeno za kneza Wieda, posebno pa živi nova kneginja tam doli visoko spoštovanje. Tudi on, Faik Konica, je s knezom zadovoljen. Knez Wied bode moral imeti močno stražo in sijajno spremstvo, da ga bodo bolj spoštovali. Od »države« bode dobil le 300.000 frankov na leto, drugo bode moral dodati sam. Glede stolnega mesta sedaj še niso na jasnem. Drač bo le začasna rezidenca. Proračun državnih stroškov je, kakor pravi Faik Konica, naravnost sijajen. Dohodkov bode okoli 16 milijonov, stroškov pa 18; dva miliona se krijeta s posojilom. Po desetih letih pa bodo Albanci začeli že hraniti kapitale in plačali bodo ves državni dolg. Kar se tiče zunanje politike, bodo Albanci vedno v prijatelstvu z Avstrijo, z Italijo in z Angleži. — Ta Faik Konica res zna, to je treba priznati. Že svoj čas na albanskem shodu v Trstu jih je bil par zasolil, a tudi sedaj mož ni videti slabe volje. Na vsak način pa mu pritiče v novi državi odlično mesto.

Darovi.

Za »Šolski Dom«

so plačali predsedništvu: Franc Marinič, župnik v Kojskem, 20 K; Josip Ivančič, profesor, na račun ustanovnine 40 K; Čevejrip v Gorici 5 K; dr. Anton Gregorčič 20 K.

Mesečnino za december so plačali gospodje: Viktor Bežek, ravnatelj, 5 K; Fran Bitežnik, vodja, 2 K; Leopold Bratina, knjižničar, 1 K; Antor Breščak, trgovec 2 K; Karol Cigecj, deželni uradnik 3 K; dr. Ivan Eržen, zdravnik 2 K; Anton Fon, trgovec 2 K; Josip Fon, državni poslanec 10 K; Anton Fras šolski svetnik 5 K; Anton Gvajz, profesor 2 K; Hedžet in Koritnik, trgovec 2 K; Teoder Hribar, trgovec 8 K; Andrej Ipavec, profesor 3 K; Ivan Kalin, računski revid. 2 K; Milton Klavžar, živinorejski nadzornik 2 K; dr. Igne Kehel, stolni vikar 2 K; Jernej Kopac, svečar 2 K; Ivan Košnik profesor 2 K; Rudolf Lavrenčič, profesor 2 K; dr. Peter Medvešček, odvetnik 2 K; Ivan Mercina, vadnični učitelj 3 K; Gustav Novak, šolski svetnik 2 K; dr. Ivo Novak, odvetnik 4 K; dr. Anton Papež, profesor 2 K; dr. Frančišek Pavletič, odvetnik 6 K; dr. Josip Pavlin, okrajni šolski nadzornik 3 K; Franc Plehl, šolski svetnik 3 K; dr. Karol Podgornik, odvetnik 5 K; Svetoslav Premrou, vodja 2 K; Ferdinand Šfiligoi, denarničar 1 K; Franc Setničar, kancelist 2 K; Anton Šantel, šolski svetnik 5 K; Šubic, profesor 1 K; Andrej Tabaj, ka-

tehet 2 K; Ivan Tabaj, profesor 2 K; Adolf Urbančič, mesar 1 K.

Srčna hvala vsem blagim dobrotnikom!

Domače in razne vesti.

Novela glede davka na žganje.

Z ozirom na od obeh zbornic državnega zbora odebreni načrt novele glede davka na žganje, ki je zadobil že Najvišje potrjenje, se interesenti od strani c. kr. primorskega finančnega ravnateljstva že sedaj epozarjajo na predstoječe zvišanje davka na žganje s pripombo, da bodo žgane epojne tekočine, ki se dne 1. svečana 1914 v deželah zastopanih v državnem zboru nahajajo v prostem prometu, podvržene dodatnemu davku 50 vin, od litra alkohola in da se bodo za te tekočine uprabljale določbe člana II. postavbe z dne 8. malega srpana 1901, drž. zak. št. 86 s spremembo, da se morajo dodatnemu davku podvržene tekočine najpozneje dne 3. svečana 1914 prijaviti. Glede prijave dodavnemu davku podvrženih zalog se bode v splošnem isto odredilo kot v razpisu c. kr. finančnega ministerstva z dne 13. malega srpana 1901, drž. zak. št. 105 v svrhu zvišanja davka na žganje v letu 1901. — Potrebna natančnejša pojasnila dobijo interesenti pri primorskih finančnih nadzorništvi in njim podrejenih oddelkih finančne straže.

Sankcionirani zakonl. »Wiener Zeitung« je objavila dne 24. t. m. novelo k davku na žganje, naredbo o dodatku na davek na žganje in novo naredbo odkazov državne blagajne deželnim fondom.

Nesreča v Tržiču. Dne 24. t. m. okoli 3. ure popoldan se je zgodila v tržiški ladidelnici zopet nova nesreča. Delavec Evgen Mosettig je imel opravka pri nekem novem parniku in je sedel visoko gori na malem mostiču. Ko se je pa imenovani delavec nekoliko nerodno nagnil, je mostič oveznil in nesrečnik je padel kakih 8 metrov globoko ter ostal na mestu mrtev.

Tiskarsko gibanje. Z Dunaja poročajo: Vsled posredovanja predsednika socialno političnega oddelka trgovskega ministerstva dr. pl. Gasteigerta se je vršila konferenca zastopnikov tiskarn in pomočnikov. Posledica te konference je, da so sedaj tudi pomočniki pristali na to, naj posreduje nemški tarifni urad v Berlinu.

Strašna burja po Vipavskem. »Sl. Narod« piše o strahoviti burji in o groznih nesrečah po Vipavskem in o smrti dveh ponesrečencev. — Povedati moramo, da se to ni zgodilo letos, ampak tako se poročali l. 1864 »Novicam«, kakor je razvidno iz naše natičice v številki od minole sobote.

Vojaško sodišče v Gorici. Kakor čitamo v nekaterih listih pride v Gorico v kratkem vojaško brigadno sodišče, ki bo baje imelo svoje urade na Gradu.

Črevljar je izginil. Pretekli teden si je črevljar Josip Cumar hotel na več krajih izposoditi 100 kron, kar pa se mu ni posrečilo. Kmalu nato je mož izginil in se baje ni več vrnil.

Gorelo je v soboto v pisarni civilnega geometra Palma. Ogenj je poškodoval nekoliko pohištva in bil kmalu zaduščen.

Tukajšnji trgovec Abuja je bil kaznovan na 10 K zato, ker je prodal v svoji trgovini neko vino pod nepravilno znamko.

Goriške brivnice bodo zaprte dne 2. februaria t. j. na Svečnico ves dan.

Er mesec zanora je dobil neki Clede radi tega, ker je izmaknil nekemu in pa zepno uro. Trej sta sedaj skupaj

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori

na voglu železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 33 od 3-12 metrov dolge in 33 od 3-12 colov debele.

Najboljši češki dobavni vir!

Perje za blazine

po zelo nizkih cenah.

1 kg razcepljenega sivca perja 2 K; boljše vrste 2 K 40 v; polubelo najboljšo K 2 80 v; čisto belo 4 K; belo, puh 5 K 10 v; 1 kg najfinije bele razcepljene 6 K 40 v, 8 K; 1 kg puh-perja, sivo K 6, 7; belo fino 10 K; najfinije prsno 12 K. Pošiljatev 5 kg, poštnine prosto.

Izgotovljena posteljna oprava

iz gostega, rdečega, plavega, belega ali rumenastega panninga: 1. pernica dolga 180 cm, široka 120 cm ter 2 blazine vsaka po 80 cm dolga ter 60 cm široka s finim, trpežnim puhom K 16 s pol-puhom K 20, s finim puhom I. vrste K 24; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine za pod glavo K 3, K 350, K 4. Pernice 200 cm dolge in 140 cm široke K 13, K 1470, K 1780 in K 21. Pernati madraci iz modrega križastega Gradla 189 cm dolgi in 116 cm široki K 1250 in 1480.

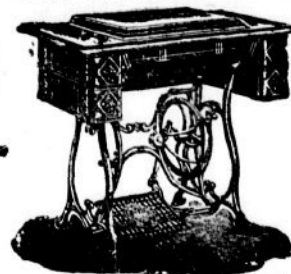
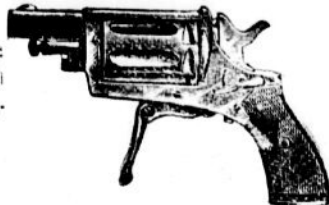
Razpošilja se proti povzpetju, in sicer od K 12 poštnine prosto. Neugajajoče se zamenja ali pa se vzame nazaj ter se vrne denar. Ceniki zaštonj in poštnine prosto.

S. Benisch, Deschenitz št. 992, Češko

ORIGINAL VICTORIA

Kupujte samo dvokoles „ALTENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in na boljši bodisi za navadno rabo ali za dirke

Šivni stroji Origin „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isto sužijo za vsakovrstno šivanje in šikanje (voženje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trdni

Kerševani & Cuk,

GORICA — Stolni trg št. 9

„Ljubljanska kreditna banka“ podružnica v Gorici

Centrala Ljubljana, podružnice: Celje, Celovc, Sarajevo, Split, Trst.

Delniška glavica K 3.000.000.

Rezervni zaklad K 1.000.000.00

Vloge na knjižice po 4³/₄%, v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst, deviz - valut.

Borzna naročila.

Promese za vsa žrebanja.

Vnovčenje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev.

— Eskont menic —

— Stavbeni krediti. —

Predjmi na vrednostne papirje.

Srečke na obroke.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje.

Safes.

Nakazila v inozemstvo.

Kreditna pisma.

Vsem gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO IKORIJO

edno pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist
obmejnim slovenem.

Kupleti in pesmi

Zl. Rad. Silvester, Cena broš. iztisu K 150.

„Livško jezero“.

Zl. Ant. Kl. dič-Sabladoski, Cena broš. K 2.

Dobi se v

Narodni Tiskarni v Gorici.